

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

Tällä hetkellä silmätautien erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyn jonotusajat ovat pitkät. Kaikki jonossa olevat erikoissairaanhoidoa tarvitsevat, eivät saa hoitotakuun mukaisesti hoitoa kuuden kuukauden sisällä. Asetuksen 16 §:n muutos vapauttaisi silmälääkärien resursseja tehokkaammin sellaiseen käyttöön, jossa tarvitaan erityisesti lääkärin ammattitaitoa. Täten tämä kohdentaisi yhteiskunnan resursseja vaikuttavammin ja asiakastyytyväisyyttä lisäten hoitoon pääsyn nopeutumisen myötä.

Kuten perustelumuistiossa todetaan, näillä rajoitusten purkutoimilla saadaan valtiontalouteen vuosittain laskennallisesti noin 1 miljoonan säästöt. Näe ry:n mukaan säästö todennäköisesti on isompi, kun huomioidaan rajoitusten poiston myötä hyvinvointialueille tuleva mahdollisuus hyödyntää optikoita/optometristeja nykyisestä poikkeavalla tavalla. On myös huomioitava, että ehdotuksen mukainen muutos edistäisi palveluiden saatavuuden yhdenvertaisuutta, etenkin hyvinvointialueilla, joissa palvelut ovat ruuhkautuneet.

Pitkät hoitojonot julkisella sektorilla ovat myös henkilöstöä kuormittava tekijä. Optikoiden osaamispotentiaalin kokonaisvaltainen hyödyntäminen niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla jakaa silmäsauroksiin kohdentuvaa hoitotaakkaa osan asiakkaista ohjautuessa optikoiden/optometristien palvelujen piiriin lääkärikäynnin sijaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle on tärkeää heidän työssä jaksamisensa kannalta, että työtaakka on kohtuullinen ja he voivat kokea, että ajankäyttö kohdentuu ammatillisesti oikein.

Optikkopalvelut ovat kustannuksiltaan edullisempia, lääkäripalkkioihin verraten. Kotitalouksien näkökulmasta tämä säästää myös yksityisen talouden kustannuksia. Optikkopalvelut ovat myös nopeammin savutettavia palveluja, sillä niihin ei tunnetusti ole pitkiä jonotusaikoja. Asetuksen kumoaminen helpottaisi yli 1,5 miljoonan suomalaisen pääsyä silmälasien hankkimiseksi tai niiden uusimiseksi näkemisen tarpeiden muuttuessa.

Suomi on ainoa EU- ja Pohjoismaa, jossa optikkotoimintaa rajoitetaan yksityiskohtaisella sääntelyllä, lukuun ottamatta alinta näöntutkimusikää. Sitä rajoitetaan joissakin EU-maissa ja Ruotsissa silmälasien määräämisen osalta.

2. Muut huomiot

Suomen Yrittäjät kannattaa vahvasti terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen 564/1994 16 §:n kumoamista. Yrittäjät pitää erityisen tärkeänä, että yhteiskuntamme taloudelliset- ja henkilöstöresurssit käytetään kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Kannustamme kaikkiin toimiin, jotka edistävät julkisen- ja yksityisen sektorin koko potentiaalin hyödyntämistä ja yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon alalla.

On tärkeää, että hoitoa tarvitsevat kansalaiset saavat nopeasti tarvitsemansa avun. Suomessa on korkeatasoinen koulutus ja onkin tehotonta osaamisen hukkaa, että koulutettujen ammattihenkilöiden työtä rajoitetaan lainsäädännöllä niissä kohdin, missä potilasturvallisuutta turvaa muu lainsäädäntö ja sujuvien prosessien kehittäminen.

Rajala Katja
Suomen Yrittäjät ry